

Salamajärven (FI1001013) sammalkartoitukset 2018

Hydrologia-LIFE (LIFE16NAT/FI/000583)

Timo Kypärä

JOHDANTO JA MENETELMÄT

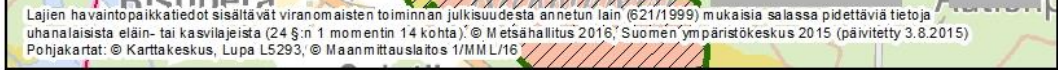
Kartoitusten tavoite ja tarkoitus

Tämä raportti on tuotettu EU:n LIFE+ rahoituksen tuella Hydrologia-LIFE -hankkeessa. Raportin tuloksia hyödynnetään Salamajärven Natura2000-alueen ennallistamisen ja hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa. Tämä sammal- ja putkilokasvikartoitus on tehty Salamajärven ojitettujen soiden ja pienvesien ennallistamissuunnitelman laatimista varten. Raportoinnin selkeyttämiseksi alue on jaettu kolmeen (3) osa-alueeseen; 1) Soikealamminneva, 2) Tielampi ja Heikinjärvi sekä 3) Sikapuronneva ja Kangaslampi. Soikealamminneva sijaitsee Natura-alueen pohjoisosassa Perhon ja Kinnulan rajan tuntumassa. Tielampi ja Heikinjärvi sijaitsevat Natura-alueen keskiosassa Perhon ja Kivijärven rajalla. Sikapuronneva ja Kangaslampi sijaitsevat Natura-alueen eteläosassa Salamanperän luonnonpuiston itäpuolella. (Kuva 1).

Kartoituskohteet ja -menetelmät

Salamajärven Natura-alue sijaitsee Keski-Pohjanmaan ja Keski-Suomen maakuntien rajalla Perhon, Kinnulan ja Kivijärven kuntien alueella. Toimenpidekuviot ovat lähes kokonaan Keski-Suomen puolella. Eliömaantieteellisesti kartoituskohteet sijaitsevat valtaosin Pohjois-Hämeen eliömaakunnassa (PH) ja Keski-boreaalaisella kasvillisuusvyöhykkeellä Pohjanmaan osa-alueella (3a). Salamajärven Natura-alueelta on tallennettu 74 uhanalaisen sammalen havaintoa LajiGIS-järjestelmään (6.11.2018).

Kartoitukseen käytettiin kolme (3) maastotyöpäivää ja ne suoritettiin 13.-15.8.2018. Kartoituksessa käytettiin yleiskartoitusmenetelmää, jossa kohdelajeina ovat uhanalaiset, silmällä pidettävät, rauhoitetut ja harvinaiset lajit. Kartoituksen kohteena olevista sammallajeista kerättiin näytteitä, joista lajinmääritys varmistettiin mikroskooppilla. Kerättyjen näytteiden ja huomion arvoisten lajien havaintopaikat tallennettiin GPS-paikantimeen. Myös kuljettu kartoitusreitti tallennettiin GPS-paikantimeen. Kartoituksesta maastossa, mikroskooppisesta lajinmäärityksestä ja raportoinnista vastaa luontokartoittaja Timo Kypärä Metsähallituksen Järvi-Suomen luontopalveluista. Sammalkartoituksen yhteydessä kirjattiin ylös myös havaintotiedot huomionarvoisista putkilokasviesiintymistä.

Kuva 1. Salamajärven Natura-alueella tehtyjen kartoitusten osa-alueet ja toimenpidekuviot kartalla.

TULOKSET

Lajitieto/lajihavainnot

Salamajärven Natura-alueelta kartoituksessa havaittiin kaksi huomionarvoista sammallajia ja niille yhteensä kolme havaintopaikkaa. Lisäksi tehtiin viisi huomion arvoista putkilokasvihavaintoa. Huomionarvoiset lajihavainnot on listattu oheiseen taulukkoon (taulukko 1) ja tarkemmat havaintotiedot tallennetaan LajiGIS-järjestelmään. Jäljempänä on havaintoja tarkasteltu osa-aluekohtaisesti. Lajihavaintojen paikat on osoitettu kartalla liitteessä 1 ja maastoinventoinneista tallennetut kartoitusreitit on koottu liitteeseen 2.

Taulukko 1. Salamajärven huomionarvoiset lajihavainnot.

N:o	Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	UHEX	Havainnot kpl
1	<i>Dactylorhiza incarnata</i> ssp. <i>incarnata</i>	suopunakämmekkä	VU	1
2	<i>Hammarbya paludosa</i>	suovalkku	NT/RT	1
3	<i>Juncus stygius</i>	rimpivihvilä	RT	1
4	<i>Selaginella selaginoides</i>	mähkä	RT	1
5	<i>Carex livida</i>	vaaleasara	RT	1
6	<i>Marsupella emarginata</i>	kalliopussisammal	RT	2
7	<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	kantoraippasammal	NT	1

VU = vaarantunut

NT = silmällä pidettävä

RT = alueellisesti uhanalainen

Osa-alue 1 - Soikeanlamminneva

Soikeanlamminnevan toimenpidekuviolta tai sen läheisyydestä ei havaittu huomionarvoisia lajeja. Läheisen Koirajoen purokivellä kasvaa kalliopussisammal (*Marsupella emarginata*) ja joen varren vanhassa metsässä kasvaa usealla maapuulla kantoraippasammalta (*Anastrophyllum hellerianum*).

Osa-alue 2 - Tielampi ja Heikinjärvi

Aikoinaan laskettu Tielampi on suurelta oligotrofista kalvakkanevaa. Tielammelta ei havaittu huomionarvoisia sammal- tai putkilokasvilajeja. Heikinjärven lounaisrannassa kunnanrajan lähellä on muuta ympäristöä hieman rehevämpi rimpijuotti, jossa kasvaa rauhoitettua suopunakämmekkää (*Dactylorhiza incarnata* ssp. *incarnata*) ja rimpivihvilää (*Juncus stygius*). Suopunakämmekkää havaittiin kolme kukkinutta versoa n. viiden neliömetrin alalla. Rimpivihvilä kasvaa yleisenä ja runsaana rimpijuotissa n. 20 metrin matkalla.

Osa-alue 3 - Sikapuronneva ja Kangaslampi

Sikapuronnevan toimenpidekuvioilta ei havaittu huomionarvoisia sammal- tai putkilokasvilajeja. Sen sijaan toimenpidekuvioiden eteläpuolella kasvaa mähkää (*Selaginella selaginoides*) ja vaaleasaraa (*Carex livida*). Mähkää havaittiin muutamia versoja ja vaaleasaraa n. kahden neliömetrin kokoinen kasvusto. Kasvillisuustyyppi on oligo-mesotrofista rimpiräme/lyhytkorsiräme muuttumaa. Sikapuronnevan itäpuolella sijaitsevan vetisen Isorimpin laidasta löytyi kasvusto suovalkkua (*Hammarbya paludosa*). Suovalkkua havaittiin kuusi (6) kukkivaa versoa.

Kangaslammen toimenpidekuvioilta ei löytynyt huomion arvoisia sammal- tai putkilokasvilajeja. Kohteen läpi virtaavavan Kangaspuron kiveä havaittiin kalliopussisammal (*Marsupella emarginata*), joka kasvaa yleisenä ja runsaana ainakin 30 metrin matkalla kivikkoista puroa.

HOITO YM. SUOSITUKSET

Toimenpidekuvioilla tehtävät ennallistamis- ja hoitotoimet eivät liene uhka havaituille huomion arvoisten lajien esiintymille. Kartoituksen merkittävin lajihavainto on uhanalainen ja rauhoitettu suopunakämmekä Heikinjärven lounaisrannalla. Kämmekä esiintymä tulee ottaa huomioon alueen ennallistamista ja hoitoa suunniteltaessa ja toteutettaessa.

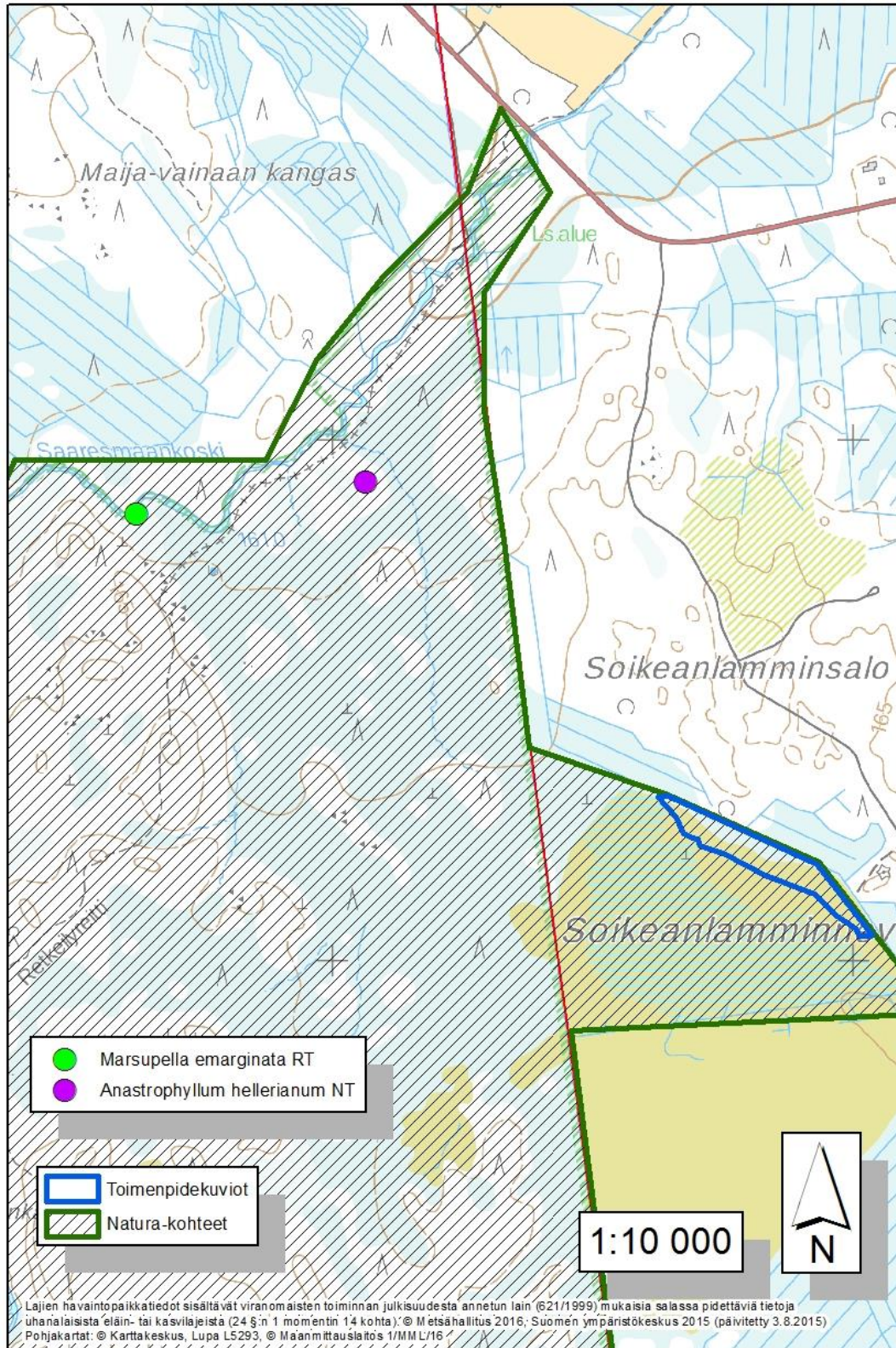

Kuva 2. Heikinjärven rantanevalla laiduntava metsäpeura.

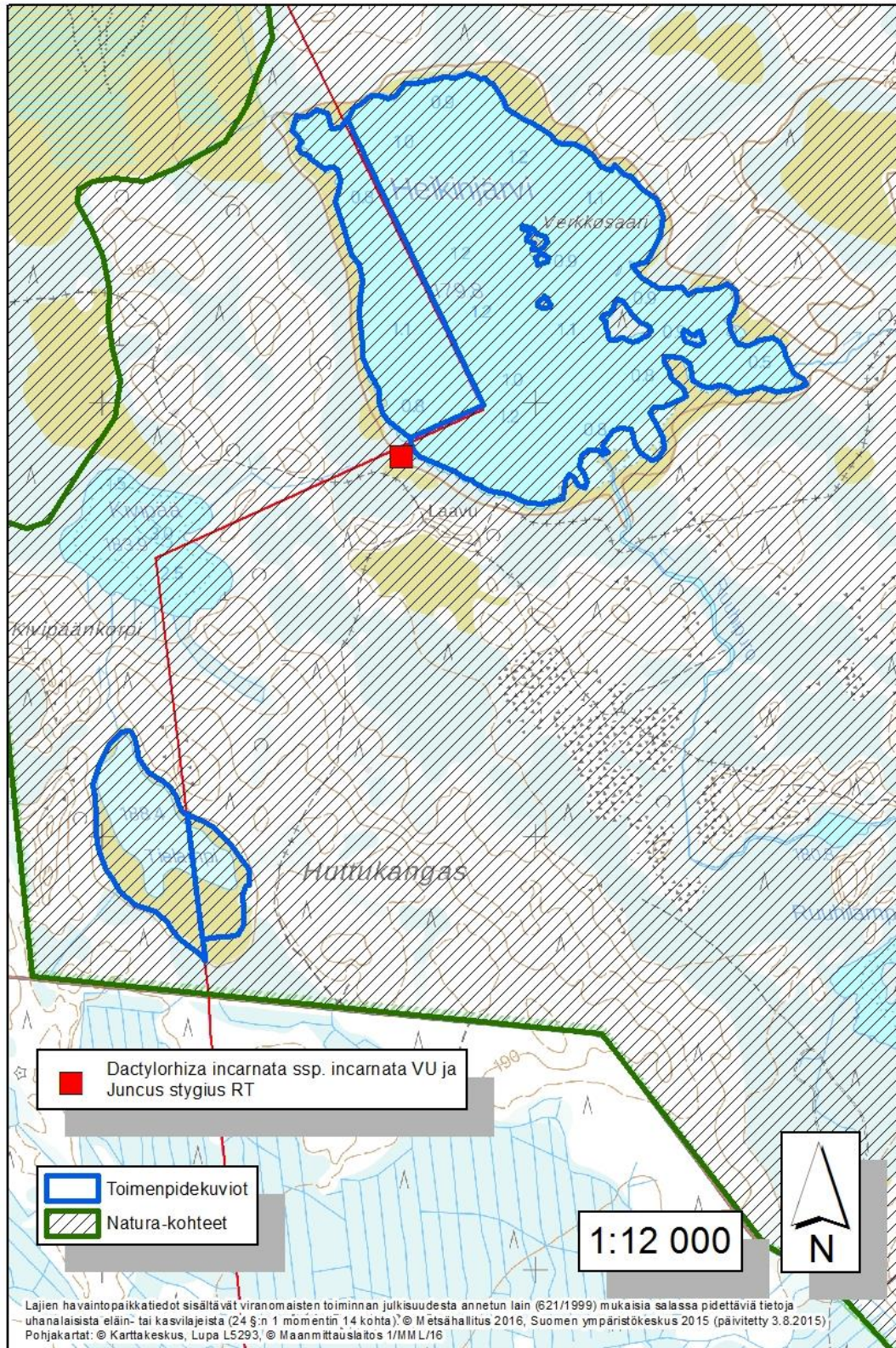
LIITE 1

LAJIHAVAINNOT OSA-ALUEILLA

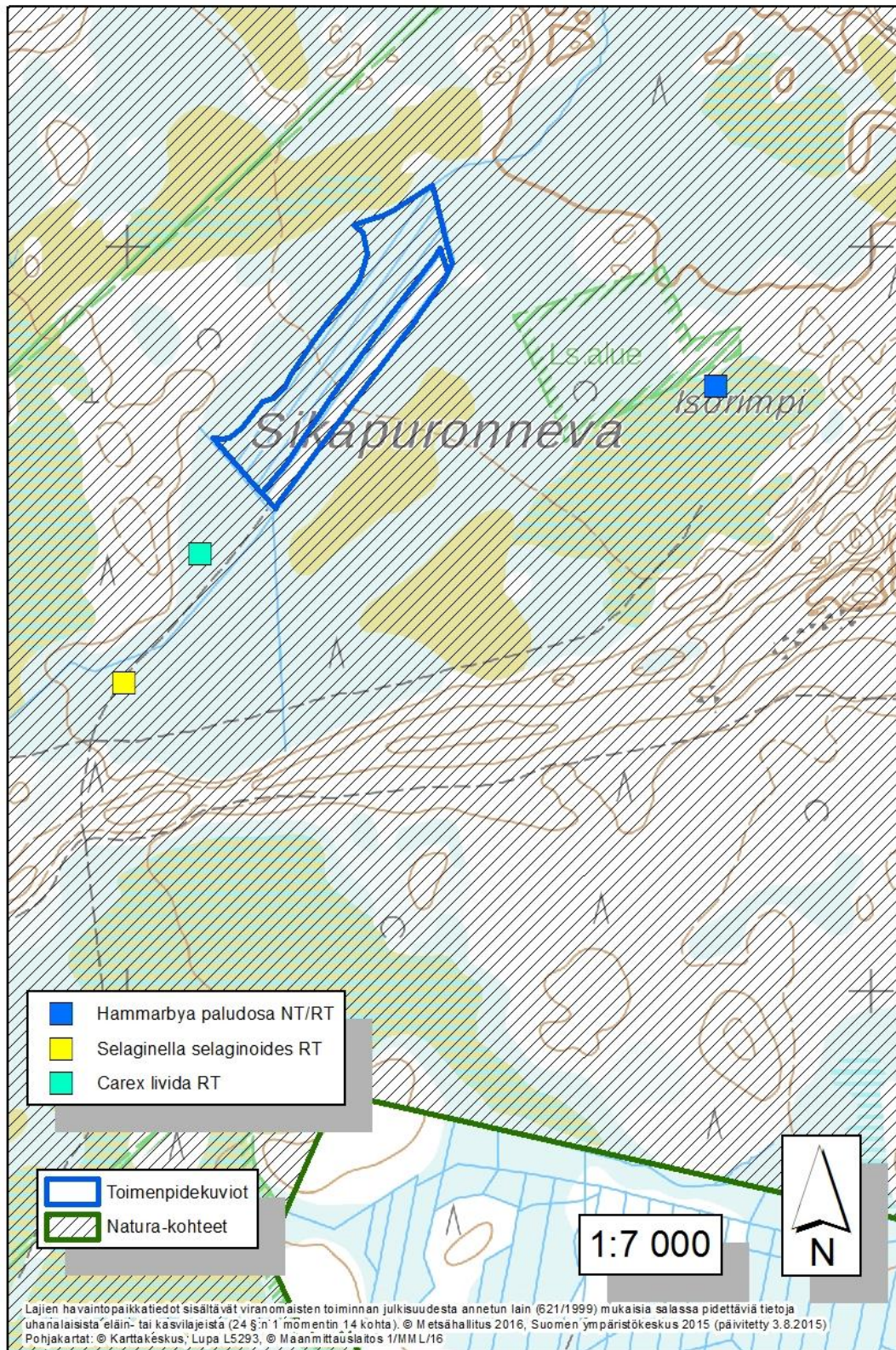
Osa-alue 1, Soikeanlamminneva

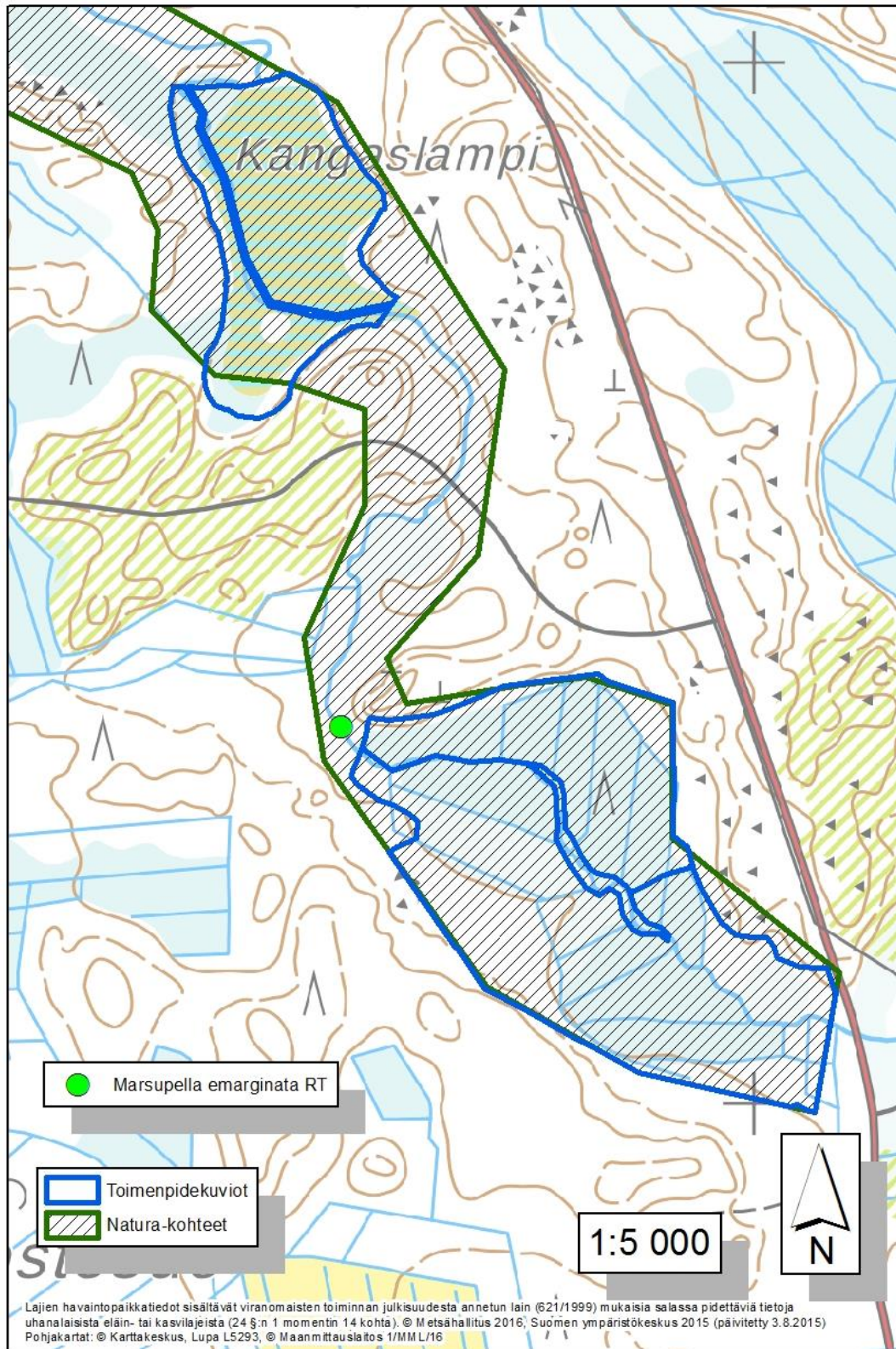
Osa-alue 2, Tielampi ja Heikinjärvi

Osa-alue 3, Sikapuronneva

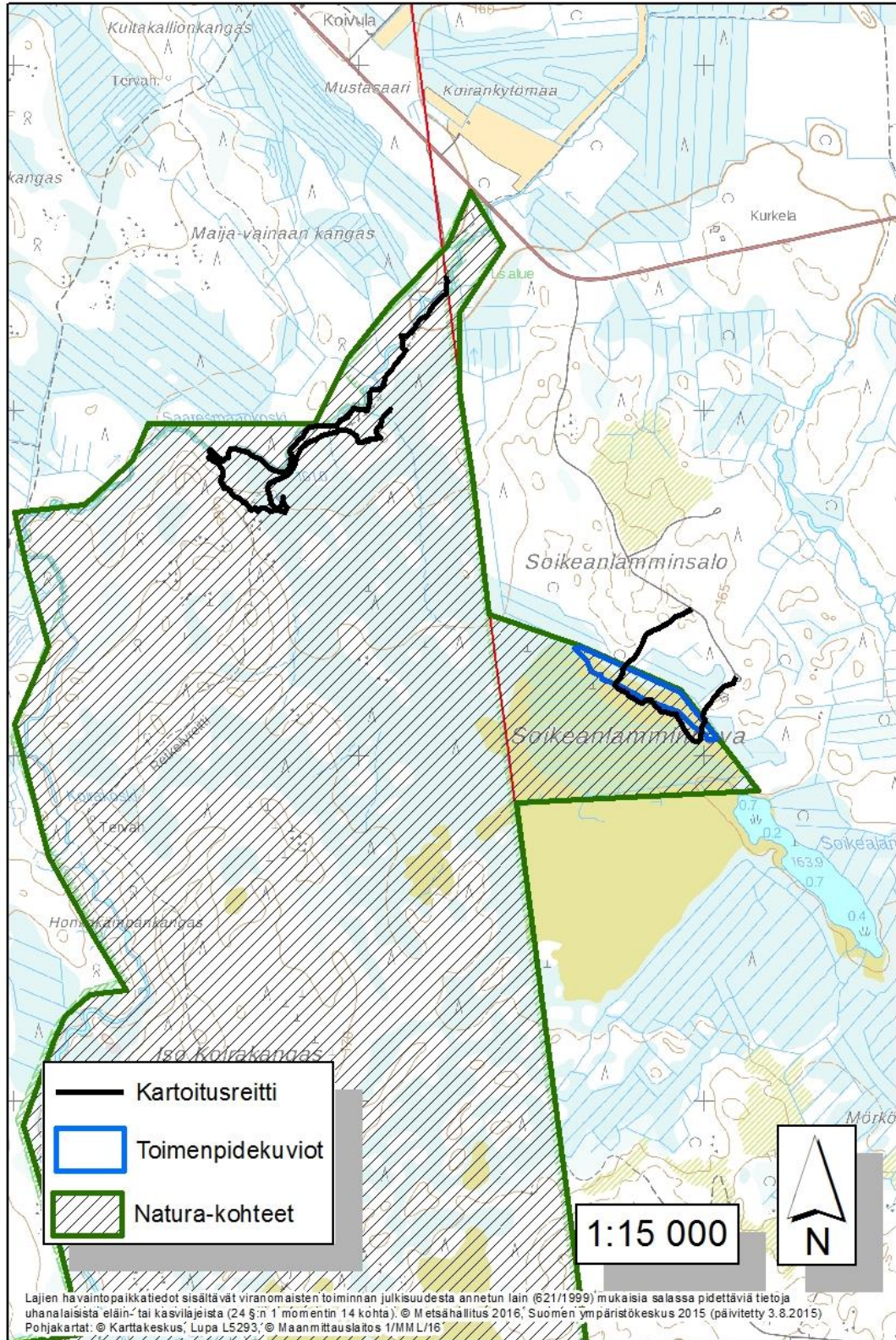

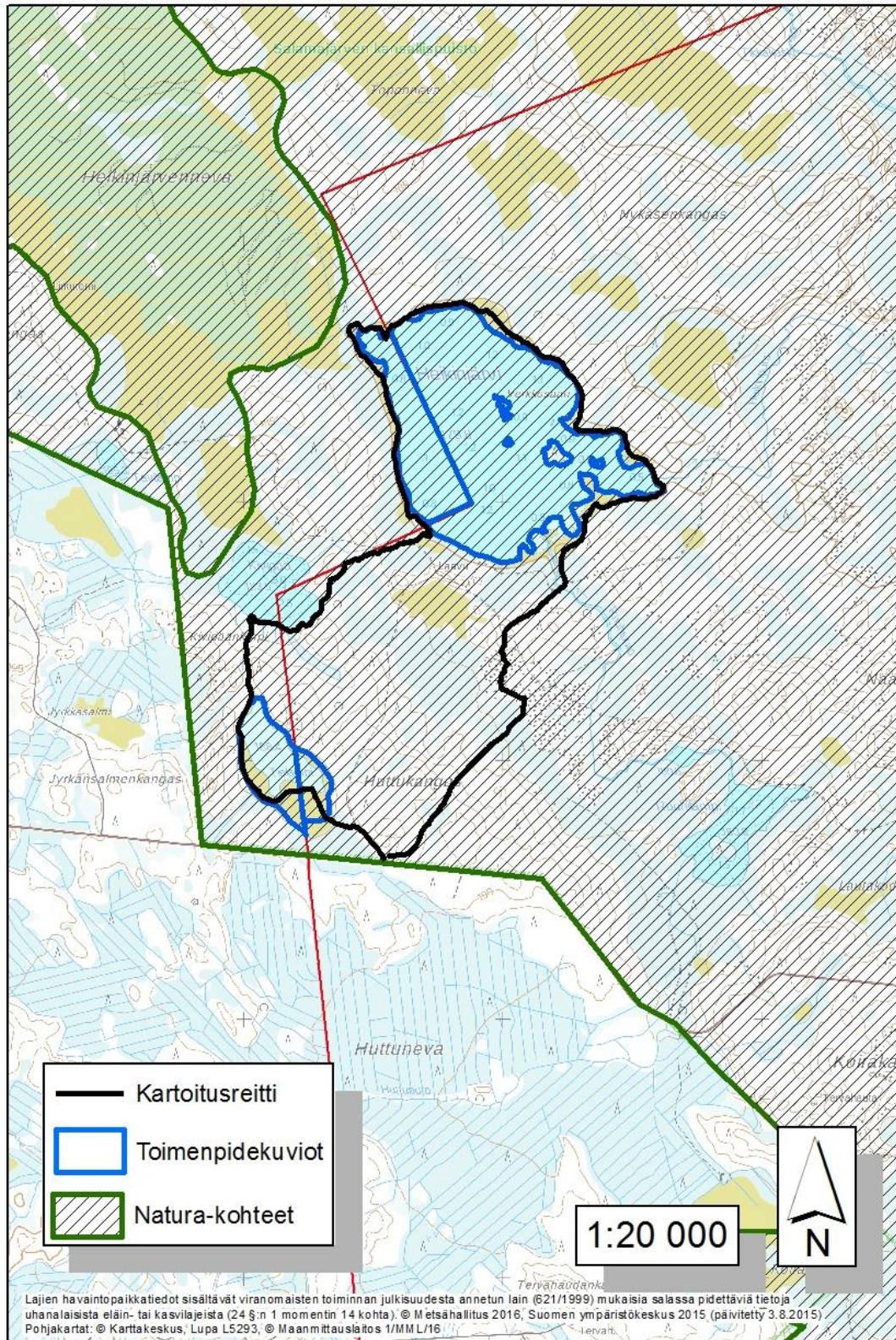
Osa-alue 3, Kangaslampi

KARTOITUSREITIT OSA-ALUEILLA

Osa-alue 1, Soikeanlamminneva

Osa-alue 3, Sikapuronneva ja Kangaslampi